

Sygn. akt V.2 Ka 146/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Myśliwiec

Sędziowie: SSR del. Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SSO Olga Nocoń

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Magdaleny Szymańskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2015 r.

sprawy:

skazanego B. N. /N./

s. W. i M.

ur. (...) w W.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 8 stycznia 2015r. sygn. akt IX K 227/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych oraz 23 % podatku VAT w kwocie 27,60 złotych (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy), łącznie kwotę 147,60 złotych (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt V.2 Ka 146/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku w dniu 8 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt IX K 227/14 wydał wyrok łączny odnośnie B. N. skazanego następującymi prawomocnymi wyrokami:

I. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 27 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 545/09 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w nocy z 30 na 31 sierpnia 2009 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, zarządzoną do wykonania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 22 listopada 2011 r.;

II. wyrokiem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 1234/10 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w 5 stycznia 2010 r. na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, zarządzoną do wykonania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 3 stycznia 2013 r.;

III. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 22 października 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 299/10 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 8 kwietnia 2010 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, zarządzoną do wykonania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 16 października 2013 r.;

IV. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt VI K 704/11 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 9 marca 2011 r. na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

V. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt IX K 960/11 za czyn z art. 238 k.k. popełniony w dniu 2 sierpnia 2011 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

VI. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt II K 707/11 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 28/29 kwietnia 2011 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności;

VII. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 5 czerwca 2013 r. w sprawie o sygn. akt IX K 958/12 za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 224 § 2 k.k. popełniony w dniu 30 lipca 2011 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W wyroku tym Sąd Rejonowy:

1. na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych wobec skazanego B. N. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 27 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 545/09 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 1234/10 karę pozbawienia wolności wymierzył mu karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych wobec skazanego B. N. wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt VI K 704/11, wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt IX K 960/11, wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt II K 707/11 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 5 czerwca 2013 r. w sprawie o sygn. akt IX K 958/12 karę pozbawienia wolności wymierzył mu karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

3. na mocy art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt 1 sentencji wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres odbywania kar pozbawienia wolności w sprawach objętych wyrokiem łącznym: ze sprawy II K 545/09 od dnia 30 kwietnia 2014 r. do dnia 8 stycznia 2015 r., ze sprawy II K 1234/10 od dnia 5 stycznia 2010 r. do dnia 7 stycznia 2010 r., zaś na poczet orzeczonej w punkcie 2 sentencji wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu okres odbywania kar pozbawienia wolności w sprawach objętych wyrokiem łącznym: ze sprawy VI K 704/11 od dnia 31 sierpnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r., ze sprawy IX K 958/12 od dnia 3 lutego 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r.;

4. na mocy art. 576 § 1 k.p.k. ustalił, iż pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu;
5. na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego co do wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 22 października 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 299/10;
6. na mocy art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. M. kwotę 120 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą obronę z urzędu świadczoną na rzecz oskarżonego i kwotę 27,60 zł stanowiącą stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności;
7. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Z wyrokiem tym nie zgodził się obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w części co do punktów 1 i 2 w zakresie rozstrzygnięcia o wymiarze kary łącznej. Zarzucił rażąca niewspółmierność (surowość) kary łącznej orzeczonej względem skazanego w pkt 1 i 2 wyroku oraz niezastosowanie przy wymiarze tychże kar zasady pełnej absorpcji (względnie zasady zbliżonej do zasady pełnej absorpcji), pomimo istnienia przesłanek do zastosowania tejże zasady. Podnosząc tak sformułowany zarzut wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez znaczne złagodzenie wymierzonych skazanemu B. N. kar łącznych przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji (względnie zasady zbliżonej do zasady pełnej absorpcji) oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów obrony z urzędu świadczonej na rzecz skazanego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, iż wszystkie wyroki skazanego uprawomocniły się przed datą 1 lipca 2015 r., a zatem zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w niniejszej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące kary łącznej w wersji obowiązującej przed 1 lipca 2015 r.

Przypomnienia wymaga, iż stosowanie przez sąd przy wymiarze kary łącznej zasady absorpcji, czy też kumulacji w znacznej mierze jest uzależnione od związku podmiotowo-przedmiotowego istniejącego pomiędzy poszczególnymi czynami wchodzącymi w skład zbiegu realnego. Innymi słowy im ów związek jest ściślejszy, tym sąd winien odwoływać się do zasady absorpcji, natomiast im więzi te są luźniejsze tym bardziej kształtować karę łączną winno się w oparciu o zasadę kumulacji.

Dokonując analizy akt sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że pierwszy z dwóch zbiegów realnych przestępstw obejmował czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w nocy z 30 na 31 sierpnia 2009 r. oraz z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w 5 stycznia 2010 r. Między obydwoma zachowaniami skazanego zachodzi ścisły związek przedmiotowy, albowiem godziły one w tożsamy przedmiot ochrony (mienie). Jednakże zostały one popełnione w niemalże pięciomiesięcznym odstępie czasowym w odległych od siebie miejscowościach. Nie umknęło również uwadze Sądu Rejonowego, że zbiegające się przestępstwa zostały popełnione na szkodę różnych pokrzywdzonych. Biorąc pod uwagę związek przedmiotowo-podmiotowy oraz czasowo-przestrzenny, a także względy prewencyjne, Sąd Rejonowy wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Przyjął, że z uwagi na całościową ocenę zachowania skazanego i relacje zachodzące pomiędzy poszczególnymi skazaniami bezzasadnym byłoby zastosowanie zasady pełnej absorpcji. Natomiast zastosowanie zasady kumulacji kar stanowiłoby dolegliwość przekraczającą potrzeby resocjalizacyjne. W ocenie Sądu Okręgowego taki wymiar kary nie cechuje się rażąca surowością, a tylko taka mogłaby uzasadniać zmianę zapadłego orzeczenia. Godzi się wskazać, że w ramach pierwszego z przyjętych zbiegów realnych zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k. możliwym było wymierzenie kary łącznej w granicach od 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności do 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Z powyższego wynika zatem, że Sąd Rejonowy orzekł karę łączną nieznacznie przekraczającą środkową granicę wymiary tej kary. Wielokrotna karalność skazanego, w tym przede wszystkim za przestępstwa przeciwko mieniu, wskazuje, że jest on osobą wymagającą długotrwałego oddziaływania resocjalizacyjnego w warunkach izolacji. Przez wzgląd na wymogi prewencji indywidualnej w pełni zasadnym było orzeczenie kary łącznej jak w pkt 1 zaskarżonego wyroku.

Również prewencja ogólna, której celem jest utwierdzenie w społeczeństwie prawidłowych postaw prawnych oraz przeświadczenia o sprawiedliwości i nieuchronności kary, przemawiała za orzeczeniem kary łącznej w podanym wymiarze. Mając zatem na względzie powyższe rozważania, kara 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z pewnością nie może być uznana za rażąco surową. Sąd Okręgowy w pełni podziela w tej części ustalenia Sądu Rejonowego.

Drugi z realnych zbiegów obejmował czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 28/29 kwietnia 2011 r., z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 9 marca 2011 r., z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 224 § 2 k.k. i z art. 238 k.k. popełniony w dniu 2 sierpnia 2011 r. Jak wynika z powyższego, jedynie między dwoma

przestępstwami, popełnionymi w dniu 28/29 kwietnia 2011 r. oraz w dniu 9 marca 2011 r., zachodzi ścisły związek przedmiotowo-podmiotowy. Wskazane zachowania godziły w to samo dobro prawem chronione. Nadto popełnione zostały w nieznacznym odstępie czasowym na szkodę tego samego pokrzywdzonego. Takich spostrzeżeń nie sposób poczynić w odniesieniu do pozostałych przestępstw objętych realnym zbiegiem. Co prawda zostały popełnione w nieznacznym odstępie czasowym, niemniej jednak są one odmiennego rodzaju i godzą w różne dobra, tj. prawidłowe i nieskrępowane wykonywanie czynności służbowych przez funkcjonariusza publicznego oraz osoby do pomocy mu przybranej, a także w dobro wymiaru sprawiedliwości. Przywołane okoliczności przemawiają za zastosowaniem zasady asperacji przy łączeniu poszczególnych kar. Słusznie zatem, uwzględniając brak ścisłej więzi pomiędzy poszczególnymi czynami, Sąd Rejonowy oparł się o zasadę pośrednią między zasadą absorpcji a zasadą kumulacji. Z uwagi na treść art. 86 § 1 k.k. Sąd Rejonowy mógł orzec karę łączną w wymiarze od 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności do 4 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. W związku z tym kara łączna 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności nie może być postrzegana jako surowa, a tym bardziej jako surowa w stopniu rażącym. Jest ona bowiem karą wyważoną, sprawiedliwą i ukształtowaną zgodnie z regułami określonymi w art. 85 k.k. Realizuje przy tym wymogi prewencji indywidualnej i generalnej. Pozwoli bowiem skazanemu zrozumieć naganność swojego dotychczasowego postępowania, z uwagi na które koniecznym jest podjęcie długotrwałego oddziaływania resocjalizacyjnego. Nadto orzeczona kara łączna pozytywnie wpłynie na świadomość prawną społeczeństwa, informując je o konsekwencjach zachowań sprzecznych z prawem. Sąd Okręgowy zaznacza również, iż nie bez znaczenia pozostaje okoliczność objęcia realnym zbiegiem aż czterech czynów. Okoliczność ta musiała zatem znaleźć odzwierciedlenie w przyjętym wymiarze kary łącznej.

W tym kontekście nie sposób podzielić zarzutu obrońcy skazanego dotyczącego rażąco niewspółmiernych kar łącznych pozbawienia wolności, jakie orzeczone na mocy zaskarżonego wyroku łącznego. Należy przypomnieć, iż na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę oceny tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby również w potocznym znaczeniu tego słowa „rażąco” niewspółmierną. Wymierzenie surowej kary nie determinuje automatycznie jej niewspółmierności. Taki charakter ma jedynie kara, której w odczuciu społecznym nie da się zaakceptować. Orzeczone przez Sąd Rejonowy i zaaprobowane przez Sąd Okręgowy kary łączne powyższych cech nie noszą. Są karami wyważonymi, ukształtowanymi zgodnie z regułami określonymi w art. 85 k.k. Z tego też powodu Sąd Okręgowy w pełni akceptując dokonaną przez Sąd Rejonowy analizę więzi podmiotowo-przedmiotowych oraz czasowo-przestrzennych pomiędzy poszczególnymi czynami składającymi się na wyżej opisane zbiegi realne. W konsekwencji prawidłowego ukształtowania kar łącznych zaskarżone rozstrzygnięcie należało utrzymać w mocy.

Jednocześnie Sąd Okręgowy nie podziela twierdzeń skarżącego dotyczących sporządzonej w sprawie opinii kryminologicznej. Stanowią one wyłącznie polemikę ze spostrzeżeniami poczynionymi wobec skazanego w trakcie jego pobytu w zakładzie karnym. Z uzasadnienia Sądu Rejonowego wynika, że zachowanie B. N. podczas odbywania kary pozbawienia wolności zostało uwzględnione przy wymiarze kary łącznej. W oparciu o przedłożoną opinię Sąd Rejonowy dokonał własnych ustaleń w zakresie prognozy

kryminologicznej, przyjmując, że jest ona negatywna. Sąd Okręgowy w pełni aprobuje to stanowisko. Wbrew twierdzeniom obrońcy zachowanie skazanego nie wskazuje na postępy w resocjalizacji. Dbałość o porządek w celi mieszkalnej, poszanowanie współwięźniów i przełożonych oraz nieuczestniczenie w podkulturze więziennej jest bowiem zachowaniem, którego należy wymagać od oskarżonego i które nie powinno zależeć wyłącznie od jego

dobrej woli. Wypełnianie obowiązków nie może być zatem postrzegane jako jedyny czynnik świadczący o poprawie zachowania skazanego, w szczególności, że był wielokrotnie karany dyscyplinarnie. Ocena skazanego w zakresie powodów wymierzenia mu kar nie ma przy tym znaczenia. Skazany pozostaje również bezkrytyczny wobec swojego zachowania. Z powyższych względów nie można było potraktować okoliczności wynikających z przedłożonej opinii o skazanym jako okoliczności łagodzących wymiar orzeczonych kar łącznych.

Mając na uwadze powyższe utrzymano w mocy zaskarżony wyrok łączny nie znajdując jakichkolwiek powodów do jego zmiany.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli art. 624 § 1 k.p.k., zwalniając skazanego od ich ponoszenia, z uwagi na jego trudną sytuację materialną i perspektywę wieloletniego pobytu w zakładzie karnym. Jednocześnie zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu kwotę 147,60 zł (wraz z podatkiem VAT) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym.